

EIRENE

nieuws

jaargang 2005

nummer IV

december

Nieuwsbrief van de Vereniging EIRENE-Nederland, organisatie voor vrede en gerechtigheid

Beste lezers en lezeressen,

Tot onze grote vreugde hebben wij sinds 15 oktober een nieuwe stafmedewerkster: Ilse Oosterlaken. Zij stelt zich in dit nummer aan u voor. Om **EIRENE**-Internationaal beter te leren kennen heeft Ilse Oosterlaken samen met Roel Meihuizen de Council van 11,12 en 13 november bezocht. In deze Nieuwsbrief vertellen zij hierover.

Julian Volz is begin oktober naar het herfstseminar in Duitsland geweest waar bekeken werd of **EIRENE**-Duitsland ook buitenlandse vrijwilligers in Duitsland kan plaatsen, om daar te werken aan vrede. Julian zelf is het voorbeeld van zo'n vrijwilliger in Nederland. Hij schrijft over dit seminar. Ook informeert hij ons over EPA's. In zijn eerste echte artikel in het Nederlands vertelt hij iets over deze vrijhandelsakkoorden tussen de EU en zijn voormalige koloniën.

Jeroen Roovers vertelt hoe de voedselsituatie in Niger zich ontwikkeld heeft.

De voormalige **EIRENE**-Tsjaad coördinator Theo Ruyter heeft een boek met als titel „Requiem voor de hulp - de ondergang van een bedrijfstak“ geschreven. Het gaat erover hoe in deze tijd te werken aan een rechtvaardige en vreedzame verhouding tussen Noord en Zuid. Jan Schaake heeft er een recensie over geschreven.

We wensen u veel leesplezier.

Jet Visser-Romijn

EIRENE in actie

Op 14 november was **EIRENE** met een stand aanwezig op het evenement „Develop Your World“ in Groningen. „Develop Your World“ is een informatie- en trainingsdag over internationale samenwerking voor jongeren. Dankzij de nieuwe **EIRENE**-vlag die wij van **EIRENE**-Internationaal hebben gekregen was onze stand ook mooi om te zien. Tijdens het presenteren van **EIRENE** heb ik vastgesteld dat dit precies het soort evenementen zijn die wij in de afgelopen jaren gemist hebben. Niet verwonderlijk was één van de meest gestelde vragen die wij tijdens de dag gehoord hebben „Zijn jullie een nieuw opgerichte organisatie?“ of „**EIRENE**? nooit iets van gehoord.“ Wij hebben dus enkele geïnteresseerde jongeren bereikt en veel informatie-materiaal zoals folders, Eirene Nieuws en het jaarverslag kunnen verspreiden.

Ons bestuurslid Jan Schaake heeft voor de laatste nummer van het tijdschrift van de antimilitaristische organisatie „VD-AMOK“ een artikel geschreven over „Olie, honger en de oorlog tegen het terrorisme in West-Afrika“. Het artikel gaat over de politieke situatie in en om Mali, Niger en Tsjaad; landen waar vredesprojecten van **EIRENE** lopen. Het magazine kan worden besteld door het overmaken van 4 Euro (incl. porto) op giro 5567607 t.n.v. VD AMOK Utrecht.

Aan het eind wil ik u nog laten weten dat het secretariaat vanaf heden te bereiken is via het e-mail adres info@eirene-nederland.org.

Julian Volz

EPA's: eten of gegeten worden

In de afgelopen maanden zagen we allemaal de beelden van de „vluchtelingenstromen“ naar Europa. De Europese politici reageerden met het verhogen van de hekken met 3 meter en het verdubbelen van de militaire wachtposten. Het vraagt niet veel denkwerk om je te realiseren dat de oorzaken te complex zijn voor zo'n simpele oplossing. Door „Fort Europa“ te versterken los je geen enkel probleem op. Dit weten ook de politici. Behalve de hekken te verhogen verklaarden ze dan ook dat ze de problemen van de armoede in Afrika wilden aanpakken. Feitelijk echter werken ze aan nieuwe verdragen om de exploitatie van dit werelddeel voor de nabije toekomst veilig te stellen. De EPA's zijn een voorbeeld van dit soort verdragen

Voorgeschiedenis

De „Economic Partnership Agreements“ (Economische Partnerschaps Overeenkomsten) waar nu hard aan gewerkt wordt, maken deel uit van het verdrag van Cotonou, dat in 2001 in de plaats kwam van de verdragen van Lomé uit 1975. Lomé legde de basis voor de ontwikkelingssamenwerking vanuit de Europese Unie met de

voormalige koloniën in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan- de ACP regio . Bij de verdrag van Lomé ging het er werkelijk om de levenssituatie van de mensen in het zuiden te verbeteren door economische ontwikkeling. Het Verdrag van Lomé gaf de ACP-landen vrije exportmogelijkheid naar Europa voor hun producten uit de landbouw- en industriële sector (zonder invoerrechten of andere verplichtingen). Tot de ACP-landen horen 77 landen waar 38 op de lijst van 49 de minst ontwikkelde landen (Least Developed Countries - LDC's) staan.

EPA's: kun je dat eten?

Nu komen er dus nieuwe verdragen aan: de EPA's. De Europese Unie wil de verdragen met de ACP-landen afstemmen op de richtlijnen van de WTO (Wereld Handels Organisatie), die wederkerige handels-overeenkomsten voorschrijven. In het geval van de 38 LDC's echter is zelfs de WTO bereid een uitzondering te maken. De Europese Unie beroept zich desondanks nu op het WTO-reglement om de eigen handelspositie door de EPA's te verbeteren.

Het grote verschil tussen de EPA's en het Verdrag van Lomé zit hem in die wederkerigheid. Het betekent namelijk dat niet alleen de EU haar markt opent voor producten uit de ACP-landen, dat ook de ACP-landen hun markten moeten openstellen voor Europese producten. Dat komt neer op pure vrijhandels-akkoorden. In 2008 wil men de nieuwe verdragen rond hebben, en in een proces van ongeveer 10 jaar moeten de ACP-landen hun markt voor 90 % hebben geopend voor Europese producten. Het effect daarvan zal zijn dat de Europese producten de markten in die landen gaan domineren.

Impact

De impact daarvan zal vernietigend uitwerken op de Afrikaanse lokale economieën, met name in de landbouwsector. In de Afrikaanse economieën speelt de landbouw een grote rol. De Europese landbouwproducten die zwaar gesubsidieerd zijn, zullen een te grote concurrent worden voor de lokale markt. Want onder de verdrag van Lomé betaalden de Europese landen invoerrechten op hun export naar de ACP-landen, die door de EPA's zullen komen te vervallen. Het moge duidelijk zijn dat die nieuwe verdragen die in de maak zijn, alleen voordeel opleveren voor de EU. De ACP-landen hebben immers die vrije toegang tot de EU al, maar mogen onder het Verdrag van Lomé hun binnenlandse markt beschermen. Dat mag straks niet meer,

Foto: Sabine Broscheit

**Naaister in een Maquila in Las Mercedes (Nicaragua):
Hier wordt vaak meer dan 12 uur per dag aan onze welvaart gewerkt**

waardoor de EU haar afzetmarkt kan vergroten op kosten van de ACP-landen.

Een tweede probleem met de EPA's is, dat de ACP-landen een belangrijk deel van de inkomsten voor de staatshuishouding gaan mislopen. Dit doordat de „informele“ markt, die buiten het belastingstelsel om bestaat, 60-80 % van de economie uitmaakt. De belasting komt dus voornamelijk binnen via de importheffingen. In Siërra Leone bestaat bijvoorbeeld 49 % van de staatsinkomsten uit invoerbelasting. Als deze inkomsten wegvallen, kunnen de staten hun taken niet meer bekostigen. Het is niet ondenkbaar dat de EPA's ertoe zullen leiden dat bepaalde ACP-landen gaan imploderen.

Heeft Marx toch gelijk?

Dat marxistische ontwikkelingstheorieën zoals de dependentietheorie de onderontwikkeling in het zuiden zagen als een „gevolg van exploitatierelaties tussen ontwikkelde en onontwikkelde landen“, weten we nog. Deze vrijhandelsakkoorden (EPA's) zoals ze nu in de maak zijn, worden ook door veel andere economen gezien als een vorm van neokolonialisme. Zelfs mensen die ervan overtuigd zijn dat ontwikkeling door (vrij)handel tussen noord en zuid mogelijk is, hebben problemen met deze akkoorden. Zij geven aan dat ontwikkeling door handel

pas mogelijk is als aan bepaalde voorwaarden is voldaan. Zo stellen zij bijvoorbeeld, dat de markten van deze landen geïndustrialiseerd moeten zijn voordat de markt geliberaliseerd kan worden. Zij vinden dat deze opgedrongen liberalisering te snel komt, en zelfs tot deïndustrialiseren zal kunnen leiden.

Enkele Europese regeringen, waaronder de Nederlandse en Engelse, vrezen dit inmiddels ook. De „Commissie voor Afrika“, die door Tony Blair is ingesteld, komt tot de conclusie dat „liberalisering niet wederkerig zou moeten zijn, om het Afrika mogelijk te maken zijn industrie te beschermen, die nog in de kinderschoenen staat [als tenminste handel het instrument voor ontwikkeling moet zijn]“.

Wat heeft dit met EIRENE te maken?

Als ontwikkelingsorganisatie die al decennia in deze regio's werkt, zal **EIRENE** direct geraakt worden door de gevolgen van de EPA's. Basisontwikkelingswerkers zullen moeilijk kunnen functioneren, als de bevolking systematisch de armoede wordt ingedrukt. De toenemende armoede zal makkelijk tot conflicten leiden en hele bevolkingsgroepen zullen op drift raken. Wij kunnen dit niet zomaar afwachten.

We moeten duidelijk maken hoe dubbel het beleid van de Europese Unie is. Aan de ene kant pleit men voor verhoging van de uitgaven voor ontwikkelings-

Foto: Thomas Oelerich

Zijn deze kinderen in Niger blij met de EPA's?

samenwerking en voor schuldenvermindering. Tegelijk echter werkt men aan verdragen waardoor vele malen het „ontwikkelingsgeld“ in de Europese kas zal terugvloeien.

Wie ben je dan nog als ontwikkelingshulp? Een instrument om de Europese bevolking in slaap te sussen? Om de Europese burgers een gerust geweten te bezorgen? Het aantal mensen dat van minder dan een dollar per dag moet rondkomen is tot zuiden van de Sahara in de laatste 20 jaar verdubbeld. Door de EPA's zal dat nog erger worden, terwijl de millennium-doelen nou juist de armoede in 2015 gehalveerd willen zien. De hypocrisie treft niet enkel de Europese regeringen. Het behoort inmiddels tot de Europese cultuur om graag aan ontwikkelingswerk bij te dragen, maar ook graag zo goedkoop mogelijk zo modern mogelijk te consumeren.

Diverse internationale organisaties zijn gestart met een campagne tegen de EPA's. Voor meer informatie verwijzen we naar www.stopepa.org. We hopen dat ook **EIRENE** kan bijdragen aan het mobiliseren voor deze campagne.

Julian Volz

Foto: Sabine Broschheit

Onze nieuwe stafmedewerkster stelt zich voor

In een eerdere nieuwsbrief heeft u kunnen lezen dat **EIRENE** op zoek was naar een betaalde stafmedewerker. Nu u dit leest, ben ik, Ilse Oosterlaken, al weer bijna twee maanden aan de slag voor **EIRENE**. Zonder uw ondersteuning zouden wij ons niet kunnen inzetten voor een vreedzamere en rechtvaardiger wereld en dus wil ik u graag vertellen welke plannen we daarvoor hebben. Maar eerst zal ik wat meer over mezelf vertellen.

Een aantal jaren geleden ben ik afgestudeerd als ingenieur 'Techniek en Maatschappij' aan de TU Eindhoven. Binnen deze studie heb ik me gespecialiseerd in de relatie tussen technologie en ontwikkelingsproblematiek. Voor mijn studie ben ik ook in totaal bijna anderhalf jaar in het buitenland geweest, in Tanzania, Zuid-Afrika en Thailand. Daarna heb ik in andere richtingen gewerkt, maar ik ben blij dat ik me nu óók in mijn werk weer direct in kan zetten voor mijn idealen. Wat me vooral aanspreekt in **EIRENE** is enerzijds de link die gelegd wordt tussen vrede en ontwikkeling en anderzijds de geweldloze, pacifistische insteek. Mijn inspiratie voor dat laatste vind ik in het Boeddhisme, terwijl **EIRENE** haar oorsprong vindt in de Christelijke vredeskerken. Desalniettemin voel ik me erg welkom en goed thuis bij **EIRENE**, en zo moet het ook zijn bij een organisatie waarin open dialoog en wederzijds begrip zo'n belangrijke plaats innemen.

Genoeg over mij, wat ga ik doen bij **EIRENE**? Ik zal doorgaan op de weg die al voor mijn komst ingeslagen is met als doel de Nederlandse tak van **EIRENE** te versterken. Dat houdt onder andere in dat ik de contacten met soortgelijke organisaties zal aanhalen, om te kijken op welke punten we elkaar eventueel kunnen helpen en op

Ilse Oosterlaken

welke punten we juist essentieel van elkaar verschillen. Centraal in mijn werk staat het vergroten van onze naamsbekend en het werven van nieuwe vrijwilligers, leden en donateurs (dit natuurlijk als middel tot een hoger doel). Omdat het moeilijk is om mensen te lokken naar speciale informatieavonden of open dagen, wil ik eerder aansluiting zoeken bij manifestaties waar al veel publiek op afkomt, zoals het Nederlands Sociaal Forum. Daar kunnen ook specifieke doelgroepgerichte activiteiten onder vallen, bijvoorbeeld gericht op ouderen of juist jongeren.

Internet is tegenwoordig natuurlijk ook een belangrijk hulpmiddel. Tot nu toe was de website van **EIRENE** Nederland onderdeel van **EIRENE** Internationaal (www.eirene.org/nl), maar sinds kort hebben we ook een eigen domeinnaam (www.eirene-nederland.org). We zullen daar ook veel meer informatie op zetten, bijvoorbeeld over wat er allemaal bij komt kijken als je via **EIRENE** een jaar vrijwilligerswerk in het buitenland wilt doen. Want de komende jaren hopen we daar toch zeker een aantal Nederlandse mensen voor te enthousiasmeren. Daarbij willen we ook proberen gebruik te maken van het nieuwe subsidieprogramma Xplore. Minister Van Ardenne heeft dit ingesteld om jongeren de kans te geven om ervaring op te doen in een ontwikkelingsland. Door hun

ervaringen na afloop te delen, hoopt ze het draagvlak voor ontwikkelingssamenwerking te vergroten. Een subsidieaanvraag kan echter alleen worden ingediend voor minstens 10 jongeren tegelijk. Daar ligt een mooie uitdaging voor **EIRENE**, maar ook een kans voor een groep jongeren die elkaar al kennen (bijvoorbeeld uit kerk- of verenigingsverband) en die zich graag gezamenlijk gedurende langere tijd in het buitenland willen inzetten voor vrede en rechtvaardigheid. **EIRENE** kan helpen dat te realiseren. Wellicht kent u in uw omgeving mensen (ook de minder jongeren onder ons zijn welkom!) die op zoek zijn naar iets dergelijks. Denkt u er dan eens aan ze naar ons door te verwijzen!

Daarnaast leven er hier op kantoor nog allerlei andere kleine en grotere ideeën die kunnen bijdragen aan het bereiken van de doelen van **EIRENE**, maar ik zal u nu niet lastig vallen met alle details. U zult er zeker meer over horen in de loop van het jaar. En we horen ook graag van u; Wilt u ons komen helpen? Heeft u goede suggesties? Zijn er onderwerpen waarover u informatie mist in onze nieuwsbrief of onze website? Aarzel niet contact met ons op te nemen. Oh ja, nog één ding: in oktober 2006 bestaat de vereniging **EIRENE** Nederland 10 jaar. Het duurt nog even, maar we zijn alvast aan het nadenken over mogelijke festiviteiten.

Ilse Oosterlaken

De laatste stand van zaken betreffende de voedselsituatie in Niger

Op het moment zitten we in de luwte van twee stormen, de voedsel crisis van midden dit jaar is voor het grootste gedeelte weer voorbij, aangezien de nieuwe oogst in iedergeval voor de komende maanden genoeg voedsel heeft opgebracht. Bij ons in het gebied rond Dosso kun je gerust stellen dat de problemen (tijdelijk) voorbij zijn, in de noordelijker gebieden waar de landbouw niet zo'n groot of geen aandeel heeft in het gezinsinkomen (te droog) is de situatie wat verbeterd doordat de graanprijzen met de oogst gedaald zijn maar hulp is daar nog steeds nodig en wordt ook nog geleverd. Alhoewel de oogst dit jaar redelijk is, maken velen zich zorgen dat de nijpende situatie die zich in principe ieder jaar tussen de maanden mei-september voordoet volgend jaar extra zwaar zal zijn aangezien de huidige oogst waarschijnlijk niet voldoende zal zijn om in de basisbehoeften te voorzien tot aan de volgende oogst. Dit heeft verscheidene oorzaken: velen hebben de eerste oogst direct op moeten eten aangezien ze niets meer hadden, vervolgens moest een deel van de

oogst verkocht worden om het tijdens de crisis op krediet gekochte graan weer terug te betalen (en uiteraard is de prijs tijdens de oogst vele malen lager dan tijdens de crisis waardoor de boeren nu voor een gekochte zak zo'n 3 tot 4 zakken moeten terug betalen), en natuurlijk wordt de oogst ook deels opgekocht door organisaties etc die in het noorden nog voedselhulp verstrekken. Daarnaast speelt ook een belangrijke rol dat de landen die traditioneel als voorraadschuur voor Niger functioneren dit jaar geen bijster goede oogsten achter de rug hebben. Natuurlijk wordt het gevaar van een volgende crisis zowel door de overheid als door diverse hulp organisaties ingezien. De overheid probeert daarbij zo goed als mogelijk om een coördinerende rol te spelen. **EIRENE** heeft dankzij de inzamelingsacties extra middelen beschikbaar gesteld aan haar

Foto: Thomas Oelerich

Deze door Kookari opgerichte bewateringsinstallatie herinnert wel aan het landschap van Noord-Holland maar staat in Dosso en zorgt er ervoor dat de boeren genoeg water hebben.

inkomsten genererende activiteiten (olie uit pindas winnen, detail handel etc) zodat de uitgeputte reserves weer aangevuld kunnen worden. Het mooie is dat dit allemaal activiteiten zijn die de **EIRENE** projecten al op een kleinere schaal uitvoerden waardoor er weinig extra kosten voor het uitvoeren van de activiteiten nodig zijn.

Jeroen Roovers

Verslag Herfstseminar

Van 7. t/m 9. oktober vond de ledenvergadering van de Duitse **EIRENE** afdeling plaats in het **EIRENE** hoofdkantoor te Neuwied. De ledenvergadering was gekoppeld aan het herfstseminar met het onderwerp: „Reverseprogramm- Friedensdienst in Deutschland“. Ik nam hieraan deel met het oog op een mogelijk uitwisselingsprogramma met Nederland in het kader van het Xplore programma. Mijn reis naar Neuwied begon al een dag eerder

om de communicatie tussen het hoofdkantoor en de Nederlandse afdeling te verzorgen.

De ledenvergadering begon dus vrijdagavond. Met de details van de ledenvergadering zal ik jullie niet vervelen. Het waren de gewone punten van een ledenvergadering: goedkeuring van de financiën, opname van nieuwe leden, verkiezingen voor het bestuur...

De echt interessante deel begon zaterdagmorgen met het seminar over een Incomeprogramma.

Incomeprogramma betekent dat **EIRENE** niet alleen maar vrijwilligers naar het buitenland uitzendt maar ook vrijwilligers uit het buitenland naar Duitsland (Nederland/Zwitserland) laat komen om daar een vrijwilligersdienst te doen. Het idee over een Incomeprogramma bestaat al langer bij **EIRENE**. Maar nadat de voormalige **EIRENE**-vrijwilliger Timon Tröndle die al twee keer tijdens een sprekerstournee in Nederland is geweest het thema

De Deelnemers van het seminar

„Ist ein Reverseprogramm bei **EIRENE** möglich?“ voor zijn doctoraalopdracht had gekozen is dit onderwerp bij **EIRENE** weer een beetje op de voorgrond geraakt.

Na een kleine inleiding van Timon over dit onderwerp kwam onze eerste gast, een 25-jarige vrouw uit Slowakije, die op het moment een vrijwilligersdienst in Duitsland doet vanuit EVS (European Volunteer Service). Ze vertelde ons over haar motivatie en ervaringen in Duitsland. Daarna hadden wij de gelegenheid om haar vragen te stellen.

Na dit deel was het tijd voor de creatieve fase, waar we over de problemen rond om een incomeprogramma praatten en hoe ze kunnen worden opgelost.

Een groot deel moest worden ingeruimd voor de vraag wat wij eigenlijk van het Incomeprogramma verwachten. Aan de ene kant is er natuurlijk de wens de interculturele uitwisseling te bevorderen, maar ook kwam het idee op dat de

incomevrijwilliger een soort vakdienst doet en de geleerde bekwaamheden na terugkeer in zijn land inzet. Verder overlegden wij wat het specifieke profiel van een Incomeprogramma bij **EIRENE** zou kunnen zijn.

Na een lekkere lunch was het tijd voor onze tweede gast van deze dag: Kathrin Wünnemann van Service Civile International (in Nederland: VIA) een organisatie die al jaren een Incomeprogramma in Duitsland heeft.

Op deze dag hoorden wij vele interessante aspecten van een Incomeprogramma. Er zijn positieve aspecten, zoals zeer motiveerde vrijwilligers in Duitsland en dat beide kanten van dit programma profiteren. Maar

Kathrin kende ook de problemen. Zo mogen er geen vrijwilligers meer uit Azerbeidjaan naar Duitsland komen omdat al enkele vrijwilligers de kans in het buitenland te zijn gebruikt hebben om daarna onder te duiken (de organisatie was dan daarvoor verantwoordelijk). Een aspect dit het hele weekend naar voren kwam was de motivatie van de buitenlandse vrijwilligers. Ideëel vrijwilligerswerk in het buitenland doen is natuurlijk een fenomeen van onze Westerse welvaartsmaatschappij, als je in armoede leeft moet je vooral kijken hoe je zelf overleeft. Dat kon ik ook een beetje uit het verhaal van de Slowaakse vrouw horen. Haar eigen motivatie was veeleer een taal te leren. Daarom kunnen veel mensen in Slowakije niet begrijpen waarom je vrijwillig in Duitsland werkt en niet om veel geld te verdienen. Ze vragen haar dan altijd of ze nu eindelijk met een Duitser getrouwd is en een Mercedes-Benz rijdt.

Ik ben heel benieuwd naar Timons doctoraalopdracht die het volgend voorjaar klaar zal zijn en hoe **EIRENE** verder gaat met het Incomeprogramma.

Julian Volz

David Howoldt werkt als vrijwilliger in het Project „Bouillon des cultures“ in Brussel. Komen in de toekomst ook vrijwilligers uit België naar Duitsland?

Foto: Andreas van Nahil

EIRENE-Council 2005

In het weekend van 12 en 13 november vond in Nieuwied weer de jaarlijkse **EIRENE**-Council plaats, de plaats voor overleg tussen het bestuur van **EIRENE** Internationaal, de drie oprichtingsleden en de drie afdelingen (waaronder **EIRENE**-Nederland).

Het weekend begon op vrijdagavond in het kader van de dialoog tussen Christendom en Islam met een openbare lezing en discussieavond onder de titel „Eén god, maar verschillende godsbeelden?“. Eén van beide sprekers zette systematisch uiteen op welke punten de godsbeelden van Christendom en Islam overeenstemmen en op welke punten ze verschillen. De andere spreker stelde echter dat een religie een unieke totaalervaring biedt die niet op die manier te ontleden is. Op zaterdagochtend werd er nog kort doorgepraat over de betekenis hiervan voor het vredeswerk van **EIRENE**. Aan de orde kwamen vragen zoals: Wat is het mensbeeld van beide religies? Kan je je werkelijk inleven in een andere religie (als het ware de

moskee ingaan en je christelijke sandalen buiten laten staan)? Zijn ontmoeting in gezamenlijke activiteiten en gezamenlijke beleving (van God, stilte, etc.) niet veel belangrijker dan discussie en intellectueel begrip?

Daarna was het tijd voor het echte vergaderwerk: het

bestuursverslag, het financiële verslag, het budget voor 2006, de rapportages van de leden, afdelingen en commissies. Daarnaast stonden er nog een aantal eenmalige zaken op de agenda. Zo is er een richtlijn vastgelegd voor het burgervredeswerk van **EIRENE**. Hierin valt onder andere te lezen dat het zwaartepunt voor **EIRENE** bij geweldspreventie ligt. Aandachtsgebieden zijn democratische participatie, sociale gerechtigheid en een constructieve conflictcultuur.

Ook is er uitgebreid gesproken over een voorstel voor het opzetten van een vrijwilligersprogramma in Noord-Afrika en het Midden-Oosten, dit mede in het kader van het nader tot elkaar brengen van de islamitische en christelijke/seculiere wereld. Tot nu toe wordt vooral gedacht aan Turkije, Marokko, Algerije en Palestina. Wellicht zal dit in de toekomst geen eenrichtingsverkeer, maar een uitwisselingsprogramma worden. De Council heeft dit initiatief positief ontvangen en het hoofdkantoor gevraagd de mogelijkheden verder te onderzoeken. Rond volgend jaar juni zal dan een definitieve keuze gemaakt worden tussen de landen.

Het traditionele **EIRENE**-Pinksterweekend zal in 2006 georganiseerd worden door de Duitse **EIRENE**-afdeling, die deze gelegenheid zullen aangrijpen om hun 40-jarig jubileum te vieren. Met het door de Duitsers voorgestelde thema

Foto: Trash Foto Agency Volz

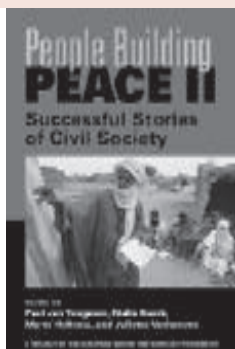
Hier vond het Council plaats - Het EIRENE hoofdkantoor in Nieuwied

kon de Council instemmen: Hoe een vrijwilligersdienst bij **EIRENE** na afloop doorwerkt in het leven van de ex-vrijwilliger (of iets van die strekking, de precieze formulering weet ik niet meer). Voor de organisatie rondom het 50-jarig jubileum van **EIRENE**-Internationaal in 2007 is door de Council een werkgroep ingesteld.

Verder zijn er werkafspraken gemaakt over de herziening van **EIRENE**'s grondstellingenprogramma „Quo vadis?“. Er zijn verschillende inhoudelijke suggesties meegegeven aan de werkgroep die ermee aan de slag gaat. De afdelingen zullen ook nog de mogelijkheid tot inspraak krijgen. De bedoeling is dat er bij het 50-jarig jubileum van **EIRENE**-Internationaal in 2007 een nieuwe versie is.

Ilse Oosterlaken

Nieuw op de boekenmarkt is het boek „People Building Peace II- Successful Stories of Civil Society“ dat door het „European Centre for Conflict Prevention“ is uitgegeven. De idee van het boek is te laten zien hoe in oorlogsgebieden samen en creatief aan vrede gewerkt wordt.

Het behelst heel verschillende verhalen over het gehele spectrum van de „civil society“. Het in het Engels geschreven boek is 697 bladzijdes dik met 65 verhalen uit de praktijk.

Het boek is apart voor 15 Euro via het secretariaat van

EIRENE Nederland verkrijgbaar (adres zie volgende bladzijde), maar u kunt het ook samen met het eerste deel van „People Building Peace“ voor 17,50 bestellen. Dat zijn dan al bij al 100 succesvolle verhalen vanuit de „civil society“. Ook het eerste boek is apart te koop voor 5 Euro. Alle prijzen zijn excl. verzendkosten: één boek 3 Euro, beide boeken 5 Euro.

Geen begrafenis maar opstand

Hoewel we meteen aan het begin met een Armageddon-achtige catastrofe worden geconfronteerd, lijkt het boekje 'Requiem voor de Hulp' geëenzins op een treurzang. Sterker nog, de auteur stelt feitelijk voor om maar zo snel mogelijk actieve euthenasie op de hele hulpsector, de bedrijfstak rond de ontwikkelingssamenwerking, te plegen. Die auteur is Theo Ruyter, op dit moment bestuurslid van de Nederlandse afdeling van de 'andersmondialiseringbeweging' Attac maar lezers van **EIRENE** Nieuws zullen hem ook nog kennen als coördinator van **EIRENE** Tsjaad van 2002 tot 2003.

In zijn aanval op de geïnstitutionaliseerde hulpsector put hij ruim uit de ervaringen die hij in die laatste functie opdeed. Maar om ons niet meteen op het verkeerde been te zetten stelt hij dat de kritiek op de ontwikkelingssamenwerking altijd al van links en van rechts kwam. De kritiek van links betreft vooral de afhankelijkheidsrelatie tussen Noord en Zuid die door ontwikkelingssamenwerking in stand wordt gehouden. Rechts is op dit moment eigenlijk aan de winnende hand: onze eigen veiligheid is belangrijk motief om aan ontwikkelingssamenwerking te doen en zoals in beginjaren ontwikkelingshulp vooral werd gezien als een dam tegen het oprukkend communisme, zo zou het nu een dam opwerpen tegen islamitisch terrorisme.

Die laatste ontwikkeling maakt de kritiek van links alleen maar relevanter. Ruyter gaat in zijn boek achtereenvolgens in op het marktfundamentalisme (vrije wereldhandel zou de ontwikkelingslanden er vanzelf weer bovenop helpen, maar de machtsverhoudingen in de wereld worden daarbij volstrekt buiten beschouwing gelaten); aansturing (in alle goede bedoelingen van internationale organisaties en donoren bepalen 'wij' nog steeds hoe 'zij' zich moeten ontwikkelen); opportunisme (we steunen meer dan eens willens en wetens absoluut niet-deugende regiem waarbij andere belangen kennelijk boven de ontwikkeling van het land gaan); avonturisme (er is een toenemende tendens waarneembaar om jonge vrijwilligers uit het Noorden naar het Zuiden te sturen om hun internationale solidariteit te betonen, maar in feite plegen ze broodroof) en verlies van zelfrespect (door het voorgaande wordt een afhankelijkheidscultuur bij de lokale bevolking gewekt).

Zoals een goed andersmondialist betaamt volgt op de fundamentele kritiek ook het alternatief. Ontwikkelingssamenwerking dient zich veel meer op ontwikkelingen in eigen land en ons eigen deel van de wereld te richten en de heilige huisjes van economische groei en volledige werkgelegenheid omver te helpen. Het streven zou erop gericht moeten zijn om een dusdanige sociaal-economische wereldorde te creëren waarin de ontwikkelingslanden ons vriendelijk doch dringend vragen om de ontwikkelingsrelatie stop te zetten.

Hoewel een deel van deze kritiek ook **EIRENE** zal betreffen, vinden we de meeste kritiekpunten en alternatieven ook terug in de basisdocumenten van **EIRENE**, zoals Quo Vadis. Bijvoorbeeld als het gaat om juist in het Noorden en in de wereldwijde economische verhoudingen de oorzaken van de ontwikkelingsproblemen in het Zuiden te zoeken en aan de orde te stellen. Voor het herschrijven van Quo Vadis kan **EIRENE** nog veel hebben aan dit boekje van Theo Ruyter.

Jan Schaake

Theo Ruyter. *Requiem voor de Hulp - de ondergang van een bedrijfstak.*
Papieren Tijger, Breda, 2005. ISBN 90-6728-183-2

EIRENE-nieuws is een publicatie van de vereniging **EIRENE-NEDERLAND**, bestemd voor leden en donateurs.

EIRENE-nieuws verschijnt vier keer per jaar, in de maanden maart, juni, september en december. Kopij kan worden ingezonden tot twee weken voor de maand van verschijnen.

Hoofdredactie:

Jet Visser-Romijn

Layout:

Julian Volz

EIRENE-Nederland

is de Nederlandse afdeling van **EIRENE-Internationaal**, een Europees oecumenisch netwerk dat zich ten doel stelt gerechtigheid te bevorderen door ontwikkelings- en vredeswerk.

Voorzitter: Roulerend

Penningmeester: Roel Meihuizen

Telefoon (0570) 63 52 83

Postadres:

Postbus 1528, 3500 BM Utrecht

Bezoekadres:

Obrechtstraat 43, 3572 EC Utrecht

(werkdagen van 9.30 tot 18.00)

Telefoon (030)271 43 76

Fax (030) 271 47 59

E-Mail:

info@eirene-nederland.org

Homepage:

www.eirene-nederland.org

Homepage van

EIRENE-Internationaal

www.eirene.org

Postbankrekening 185 66 60

Ten name van

EIRENE-Nederland

Te Deventer

Minimum contributie

Voor leden: Euro 15,- per jaar

Let op!

**EIRENE heeft
een nieuwe
website:**

www.eirene-nederland.org